

NOVUM

Muzeum Jindřichohradecka

prosinec 2023

JINDŘICHOHRADECKÉ JINOHRÁTKY – TRADIČNÍ PŘEDVÁNOČNÍ FESTIVAL BETLÉMŮ JIŽ POOSMÉ

Muzeum Jindřichohradecka ve spolupráci s městem Jindřichův Hradec a za finanční podpory města pořádá již osmý ročník předvánočního festivalu betlémů, Jindřichohradecké JINoHRÁtky. Akce se uskuteční v tradičním termínu o prvním adventním víkendu, kon-

krétně **2. a 3. prosince**. Hlavní den JINoHRÁtek, sobota 2. prosince, přinese návštěvníkům možnost prozkoumat různé betlemářské techniky v muzejních prostorách minoritského kláštera ve Štítného ulici **od 9.00 do 16.00 hodin**. Na malém adventním trhu budou návštěvníci moci podpořit koupí vánočních dekorací a dárků klienty chráněných dílen Okénka, jindřichohradecký výchovný ústav a keramickou dílnu Nazaret z Borovan. Pro děti budou připraveny tradiční

dílničky s možností zdobení perníčků, oplatků, výrobou výrobků ze dřeva a korálků. Herní koutek bude k dispozici ve výstavním sále na výstavě Šerka, šáší, měchura - to je naše kultura, kde bude také přítomna Luďkova Hračkolna. Nebude chybět pěkný kulturní program. Dopoledne od 10.00 hodin zazní v kostele sv. Jana Křtitele písně z nového vánočního pásma pěveckého sboru Nova Domus a Novadomáček pod vedením Mgr. Ivany Písařové. Od 15.00 hodin bude na tomtéž místě probíhat vánoční loutkové a hrané divadelní představení "Vánoční příběh" od Víta Marčíka jr. Po oba dva dny JINoHRÁtek bude veřejnosti zdarma přístupná mezinárodní soutěžní výstava betlémů Nožík Tomáše Krýzy v kostele sv. Jana Křtitele a výstava školních betlémů v křížové chodbě minoritského kláštera. Žáci jindřichohradeckých škol a dokonce i jedné středočeské školy pod vedením svých pedagogů projevili svou originalitu, kreativitu, fantazii a zručnost v rámci soutěže „O nejkrásnější betlém muzea“. Budeme rádi, když nám pomůžete vybrat svým hlasem ten nejkrásnější betlém právě vy. Hlasovat bude možné přes mobilní telefony. Během celého festivalu bude zdarma ke zhlédnutí i anamorfní portrét Tomáše Krýzy, tvůrce Krýzových jeslíček, od vizuálního umělce Patrika Proška, umístěný v sakristii kostela sv. Jana Křtitele. Těšíme se na Vaši návštěvu.

Martina Machartová

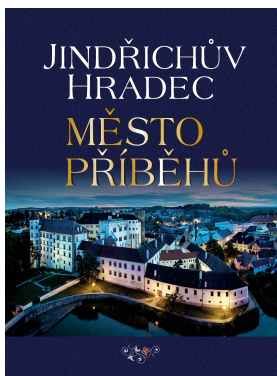
OHLÉDNUTÍ ZA VI. ROČNÍKEM NOŽÍKU TOMÁŠE KRÝZY

Po pěti letech jsme v letošním roce připravili v Muzeu Jindřichohradecka již VI. ročník Mezinárodní soutěžní výstavy betlémů Nožík Tomáše Krýzy. Na slavnostní vernisáži, která se konala 25. listopadu již tradičně v kostele sv. Jana Křtitele, bylo představeno více jak šedesát tvůrců z České republiky, Slovenska, Rakouska a Itálie s více jak osmdesáti betlémy z nejružnějších materiálů od dřeva, papíru a keramiky až k železu, sklu, přírodním materiálům nebo vosku. K vidění bylo i několik betlémů mechanických. Ze všech těchto betlémů vybrala odborná komise ty nejlepší a ocenila je zlatým, stříbrným a bronzovým nožíkem Tomáše Krýzy. Další práce získaly cenu starosty města Jindřichův Hradec, jindřichohradeckého probošta, ředitele Muzea Jindřichohradecka a Muzea Jindřichohradecka. Zlatý nožík obdrželi Roman Galek z Jindřichova Hradce a Alena Marie Kartáková z Krupky. Stříbrný nožík Bedřich Šilar z Lanškrouna a Martin Houska z Prahy a bronzový nožík Zdeněk Farský z Náchoda a Jana Holubová z Všenic-Břasů. Starosta města Ing. Michal Kozár, MBA předal svou cenu Pavlu Kverkovi z Kněžmostu. Cenu probošta získala Věra Sidorjaková z Plas a cenu ředitele muzea Martin Cigánek z Valašských Klobouků. Cenu Muzea Jindřichohradecka získali Jan Hrnčíř z Hněvotína a Marcela Hrabovská ze Želešic. Všechny vystavené práce se nacházejí ve výpravném výstavním katalogu, který je možné zakoupit v pokladně muzea za 140 Kč. Výstava bude k vidění až do 6. ledna 2024. Na všechny akce srdečně zveme a těšíme se na setkání v muzeu nejenom v předvánočním čase.

Alexandra Zvonařová

JINDŘICHŮV HRADEC MĚSTO PŘÍBĚHŮ

Takto jednoduše se nazývá kniha vydaná českobudějovickým nakladatelstvím TYP Jiřího Jabulky, už jako pátá publikace věnovaná našemu městu. Kniha v sobě ukrývá třicet zajímavých příběhů, jež jsou doplněny rozsáhlou obrazovou dokumentací. Na jejím vzniku, počínaje výběrem námětů a konče u obrazových příloh, se spolupodílelo celkem osm autorů – odborných pracovníků Muzea Jindřichohradecka a Státního hradu a zámku v Jindřichově Hradci. Poutavě sepsané příběhy zasahují nejen hluboko do dávné historie města nad Vajgarem, ale věnují se i zásadním událostem, které se odehrály vcelku nedávno. U všech příběhů je kladen důraz na přesah do současnosti, dodnes totiž lze místa a objekty spojené s jednotlivými příběhy navštívit. Odehrávají se jak na zámku, tak v budovách a zákoutích starého města, či mají spojitost s jeho blízkým okolím. Zabývají se také významnými historickými i uměleckými osobnostmi, které se v průběhu několika staletí neodmyslitelně zapsaly do historie města nebo přímo ovlivnily jeho samotný vývoj.

Zvláště s blížícími se vánočními svátky se tak naskýtá příležitost využít ji jako vkusný dárek. Tuto zajímavou publikaci lze zakoupit pouze v jindřichohradeckém informačním středisku v Panské ulici.

Jakub Valášek

JINDŘICHOHRADECKÉ SOCHY A PAMÁTNÍKY NÁHROBKY, FUNERÁLNÍ PLASTIKA A RELIÉFY (dokončení)

Také dvě nejvýznamnější meziválečné sochařské osobnosti Jan Vítězslav Dušek (1891–1966) a Rudolf Kabeš (1885–1974) notnou dávkou přispěly k vysoké úrovni funerálního umění na jindřichohradeckých hřbitovech. Nejdříve se zaměříme na Rudolfa Kabeše, jelikož ten zde působil již za první světové války. Mezi jeho první zakázky patřilo vytvoření návrhů

náhrobků pro vojenské oddělení obecního hřbitova. Ve stejné době vznikl antikizující náhrobek rodiny Kasperovy s poprsím Panny Marie líbající malého Krista a kubizující náhrobek manželů Kisslingových s centrální lucernou a reliéfem s hlavou Krista Trpitele. Dalšími ukázkami jeho sochařských kvalit byly i dva náhrobky na hřbitově u Trojice. Stupňovitý, figurálně zdobený hrob Bohuslava Kašeho z roku 1918 se dodnes bohužel nedochoval. Naopak část hrobu s reliéfem klečící ženy s květinou pro rodinu štukatéra

Mamerta Trachty, zemřelého v roce 1930, se dnes nachází na hřbitově u sv. Václava. Ve 30. letech 20. století vzniklo na novém hřbitově ještě jedno Kabešovo dílo – hrob rodiny Pekařských se sloupem s ženskou postavou. Stejný návrh použil Kabeš například na pomníku ve Věžné. Oproti tomu blíže nespecifikovaným dílem zůstává v muzeu uložený hautrelief stojící ženy s věncem u nohou datovaný do doby Kabešova „vojančení“ v našem městě.

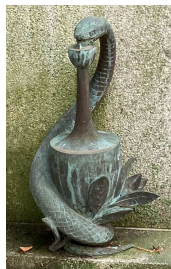
Táborský sochař Jan Vítězslav Dušek zanechal svá díla na jindřichohradeckých hřbitovech až v 30. letech 20. století. Během první války totiž bojoval na východní frontě a působil u 75. pěšího pluku v Debrecíně. Mezi čistě funerální díla, která zde vytvořil, lze počítat pískovcový náhrobek malíře a blízkého Duškova přítele Jiřího Kauckého s působivým výjevem ženy zatahující oponu nad jindřichohradeckým hradem.

Další realizací se stal náhrobek Ing. Zdeňka Křisa s portrétní reliéfem zemřelého. Na novém hřbitově se nachází i hrob dalšího z Duškových přátel, dirigenta Aloise Pravečka s reliéfem z roku 1957. U sv. Václava stojí dochované dva náhrobky, první s pískovcovým reliéfem Krista Spasitele, pod nímž se nachází do bronzu odlitý dětský dvojportrét, vznikl ve 30. letech 20. století a patřil rodině sedláře Pecky. Druhé realizaci z roku 1945 vtiskl Dušek podobu žulové náhrobní desky se dvěma bronzovými reliéfy pod sebou. V muzeu se dochovala deska s reliéfem z hrobu malíře Jaromíra Lindera a sádrová deska varhaníka Hynka Z. Neužila se datací 1962. Mezi tyto dvě výše

zmiňované umělecké osobnosti se vklíní sochař a vynikající medailér Josef Šejnost (1878–1941), jehož drobné, avšak zajímavé dílko Ars medica ozdobilo v roce 1933 hrob včelnického doktora Antonína Emra.

Tímto dílem se uzavřel čtyři roky trvající příběh, na jehož vzniku se první rok podílel bývalý historik muzea PaedDr. František Fürbach. Během zbylých tří let jsem se nadále věnoval v největším možném rozsahu jindřichohradeckým uměleckým památkám. I když některé otázky stále zůstávají nezodpovězené a některá díla stále nemají svého autora, věřím, že přinesl mnoho zajímavých a někdy i důležitých poznatků k historii našeho města, a že doplnil nebo rozšířil počet realizací uměleckých osobností.

Jakub Valášek

Z p r á v y

Expozice v jezuitském semináři jsou do 10. prosince otevřeny denně mimo pondělí od 8.30 do 12 hodin a od 13 do 17 hodin a **od 11. prosince denně** od 8.30 do 12 hodin a od 13 do 17 hodin. Na Štědrý den a na Silvestra jsou expozice otevřeny **pouze do 12 hodin**, na Nový rok jsou otevřeny **od 13 do 17 hodin**.

Výstavní prostory v minoritském klášteře a kostele sv. Jana Křtitele jsou otevřeny denně mimo pondělí od 9 do 12 hodin a od 13 do 16 hodin. Na Štědrý den, na Silvestra a na Nový rok je zavřeno. **Městská vyhlídková věž** je pro veřejnost uzavřena. **Knihovna Muzea Jindřichohradecka s badatelnou** ve Štítného ulici poskytuje služby pro veřejnost v pondělí a ve středu od 12.30 do 15.30 hodin, jindy po předchozí domluvě.

Srdečně Vás zveme na již osmý ročník **JINDŘICHOHRADECKÝCH JINOHRÁTEK**. Tradiční festival betlémů Muzea Jindřichohradecka se uskuteční o víkendu **2. až 3. prosince**. Více informací a podrobný program naleznete v úvodním článku tohoto vydání a na webových stránkách muzea www.mjh.cz/aktuality.

Dětský pěvecký sbor CHVÁLA ZPĚVU Nova Domus a Novodomáček vystoupí s pásmem vánočních písní ve středu **6. prosince v 17 hodin** v kostele sv. Jana Křtitele. Vstupné dobrovolné.

V sobotu 9. prosince od 18 hodin Vás zveme do prostor bývalého minoritského kláštera ve Štítného ulici, kde v kapli Nanebevzetí Panny Marie zazní vánoční písně a spirituály v podání **VOKÁLNÍHO SOUBORU X-TET**. Vstupné je pro dospělé 150 Kč, pro děti 50 Kč.

Spolek přátel starého Jindřichova Hradce a Muzeum Jindřichohradecka Vás srdečně zvou na přednášku PhDr. Štěpánky Běhalové, Ph.D. **JINDŘICHOHRADEČANÉ NA CESTÁCH**. Přednáška se uskuteční v pondělí **11. prosince v 18 hodin** v konferenčním sále muzea ve Štítného ulici. Pokladna spolku bude otevřena od 17 hodin.

V úterý 12. prosince od 18 hodin jste zváni na vánoční pásmo písní a tradičních koled v podání dětského pěveckého sboru 3. základní školy v kostele sv. Jana Křtitele. Vstupné dobrovolné.

Základní umělecká škola Vítězslava Nováka připravila na sobotu **16. prosince od 16 hodin** v kostele sv. Jana Křtitele **AKORDEONOVÝ KONCERT**. Vstupné dobrovolné.

Vánoční koncert PĚVECKÉHO SBORU SMETANA se koná v úterý **19. prosince od 19 hodin** v kostele sv. Jana Křtitele. Na programu: Jakub Jan Ryba, Česká mše vánoční „Hej Mistře!“ Vstupné dobrovolné.

Srdečně Vás zveme na probíhající výstavu **GRAZIE GRECCIO. Italské betlémy z oblasti jezera Como** ve výstavní síni muzea „V jezuitském semináři“ na Balbínově náměstí. Výstavu bude možné navštívit do 6. ledna 2024.

V kostele sv. Jana Křtitele a v křížové chodbě bývalého minoritského kláštera ve Štítného ulici je instalována výstava šestého ročníku Mezinárodní soutěžní výstavy betlémů „**NOŽÍK TOMÁŠE KRÝZY**“. Výstava potrvá do 6. ledna 2024.

NOVUM – měsíční zpravodaj Muzea Jindřichohradecka

Ročník XXXII. 12/2023

Odpovědný redaktor: PhDr. Jaroslav Píkal

Registrační značka: MK ČR 11673

Redakce: Bc. Iveta Maryšková

Adresa: Muzeum Jindřichohradecka, Balbínovo náměstí 19/I, Jindřichův Hradec, 377 01

Telefon: 384 363 660 (pokladna), 384 363 661 (pracovny), e-mail: muzeum@mjh.cz, www.mjh.cz